

Teema: Peltöjen kasvukunto

Kysymys: Valiokuntaa kiinnostaa kuluttajatuotteita kehittävän yrityksen näkökulma ruokapoliittiseen selontekoon ja erityisesti maan kasvukunnon tukemiseen.

Kirjallinen lausunto FAZER-KONSERNIN LAUSUNTO

- Ruokapoliittisesta selonteosta (VNS 2026)

Fazer kiittää mahdollisuudesta lausua näkemyksensä ruokapoliittisesta selonteosta. Selonteko muodostaa kattavan ja pääosin oikeansuuntaisen kokonaiskuvan suomalaisen ruokajärjestelmän kehittämistarpeista ja pitkän aikavälin tavoitteista.

Selonteko tunnistaa keskeiset haasteet, kuten arvonlisän epätasaisen jakautumisen ruokaketjussa sekä alkutuotannon heikon kannattavuuden. Fazer korostaa, että näiden haasteiden ratkaiseminen edellyttää koko arvoketjun kilpailukyvyyn vahvistamista ja elintarviketeollisuuden roolin kasvattamista arvonluojana. Teollisuuden näkökulmasta keskeistä on jalostusasteen systemaattinen nostaminen ja siirtyminen kohti korkeamman lisäarvon tuotteita ja ratkaisuja. Suomen ruokaviennin rakenne painottuu edelleen matalan jalostusasteen tuotteisiin, mikä rajoittaa arvonluontia. Poliittikkatoimien tulee johdonmukaisesti tukea lisäarvotuotteiden, brändien sekä teknologiapohjaisten ratkaisujen kehittämistä ja vientiä.

Innovaatioiden, teknologioiden ja uusien arvoketjujen merkitystä korostetaan, mitä Fazer pitää erittäin tärkeänä. Kasvu ja kansainvälinen kilpailukyky syntyvät yhä enemmän tutkimukseen ja teknologiaan pohjautuvista ratkaisuksista. Fazer korostaa erityisesti bioteknologian ja ruokateknologian kehittämistä ja solumaatalouden edistämistä sekä vahvistamista. Näillä alueilla Suomella on mahdollisuus rakentaa merkittävää kansainvälistä kilpailuetua, mutta kehitys edellyttää pitkäjänteistä tutkimus-, kehitys- ja innovaatorahoitusta, kokeiluympäristöjen kehittämistä sekä tiivistä yhteistyötä yritysten ja tutkimusorganisaatioiden välillä.

Selonteko tunnistaa toimintaympäristön muutosten, kuten geopoliittisten jännitteiden ja kustannusvaihteluiden, vaikutukset ruokajärjestelmään. Fazer korostaa, että elintarviketeollisuuden investointikyky ja uudistumiskyky edellyttävät ennakoitavaa ja kilpailukykyä tukevaa sääntely-ympäristöä. Erityisen tärkeää on varmistaa sääntelyn ennakoitavuus ja johdonmukaisuus, vahvistaa EU-vaikuttamista kilpailukykyisen toimintaympäristön turvaamiseksi sekä välttää kustannusrasitteita, jotka heikentävät kansainvälistä kilpailukykyä.

Ruokajärjestelmä on riippuvainen tuontipanoksista, erityisesti alkutuotannon lannoitteiden osalta ja sillä on iso merkitys huoltovarmuuteen. Fazer painottaa, että huoltovarmuus on osa teollisuuden toimintakykyä ja koko ketjun tulee toimia myös kriisitilanteissa mukaan lukien energian, logistiikan kuin informaatioteknologian. Teollisuuden näkökulmasta on tärkeää vahvistaa toimitusketjujen resilienssiä, turvata kotimainen jalostuskapasiteetti ja tuotantopohja sekä varmistaa energian ja kriittisten tuotantopanosten saatavuus.

Huoltovarmuustoimia tulee kehittää yhteistyössä julkisen ja yksityisen sektorin välillä. Huoltovarmuustoimet saattavat tuoda yritykselle myös investointitarpeita, joiden kustannuksiin tulisi olla mahdollisuus hakea investointitukea.

Selonteon tavoitteet ilmasto- ja ympäristövaikutusten vähentämiseksi ovat perusteltuja ja tärkeitä. Fazer korostaa, että kestävyys siirtymä tulee toteuttaa tavalla, joka tukee myös teollisuuden kilpailukykyä. Tästä ei voi tulla vain kustannustaakka yrityksille, valtion tulisi vahvemmin tukea koko ketjua (varsinkin alkutuotantoa) ilmasto- ja ympäristövaikutusten vähentämiseksi. Keskeisiä periaatteita ovat teknologianeutraali sääntely, kustannustehokkaat ja vaikuttavat ratkaisut sekä kansainvälisesti tasapuolinen kilpailuympäristö. Oikein toteutettuna vastuullisuudesta voi muodostua suomalaiselle ruokialalle merkittävä kilpailuetu.

Katsaus tunnistaa datatalouden keskeisenä kehitystekijänä. Fazer pitää tärkeänä datan hyödyntämisen edellytysten vahvistamista koko ruokaketjussa. Tämä edellyttää yhteen toimivia ja avoimia data-alustoja, selkeitä pelisääntöjä datan omistajuudesta sekä investointeja digitaaliseen infrastruktuuriin. Data mahdollistaa tehokkaamman toiminnan, paremman läpinäkyvyyden sekä kuluttajalähtöisemmän ruokaketjun.

Fazer katsoo, että ruokapoliittinen selonteko luo oikeansuuntaisen perustan suomalaisen ruokajärjestelmän kehittämiseksi. Strategian tavoitteiden saavuttaminen edellyttää kuitenkin selkeää painopisteen siirtymistä volyymipohjaisesta tuotannosta korkean jalostusasteen, teknologia- ja vientivetoiseen liiketoimintaan. Fazer on sitoutunut aktiivisesti edistämään tätä kehitystä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Fazer pitää ruokapoliittista selontekoa tärkeänä ja ajankohtaisena strategisena linjauksena suomalaisen ruokajärjestelmän kehittämiseksi. Ruokapoliittinen selonteko tunnistaa oikeat tavoitteet, mutta jättää auki keskeisen kysymyksen - miten ruokaa tuotetaan samanaikaisesti kannattavasti, ilmastoviisaasti ja huoltovarmasti ilmaston muuttuessa ja riskien kasvaessa. Teollisuuden näkökulmasta ratkaisuun tarvitaan ennakoitava toimintaympäristö ja kannusteet, jotta koko arvoketju voi investoida vastuullisiin toimenpiteisiin (uudet viljelymenetelmät, panosten vähentäminen, datan liikkuvuus, uusien tuotantoteknologioiden kehittäminen sekä riskienhallinta). Kuluttajalle merkitsee hinta, kotimaisuus ja vastuullisuus: kysyntä tukee kestävästä tuotannosta, mutta päätökset perustuvat usein ensimmäisenä hintaan sitten luottamukseen, jonka taustalla on dataan pohjautuva näyttö sekä helppouteen. Näemme että jatkossa tukijärjestelmän on siirryttävä kaikille kaikkea optimoinnista vastuullisten toimenpiteiden ja ruokaturvan varmistamiseen, hyväksyttävä tavoitteiden väliset kompromissit, priorisoitava vaikuttavimmat toimet, varmistettava saavutettavissa olevat tuotantopanokset kuten lannoitteet, ruokaketjun kannattavuus ja rakennettava koko arvoketjun yhteinen malli, jossa kuluttaja voi tehdä kestäviä valintoja ilman, että ruoka muuttuu saavuttamattomaksi.

Selonteko tunnistaa keskeiset haasteet, kuten alkutuotannon kannattavuuden, riippuvuuden tuontipanoksista sekä ilmastonmuutoksen ja luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen. Erityisen tärkeää on, että selonteko tarkastelee ruokajärjestelmää kokonaisuutena, jossa yhdistyvät kannattavuus, huoltovarmuus ja luonnon kantokyvyn

turvaaminen. Korostamme, että näiden tavoitteiden saavuttaminen edellyttää konkreettista siirtymää strategisista linjauksista käytännön toteutukseen, vaikuttavuutta tulisi vahvistaa selkeämmällä priorisoinnilla ja konkreettisemmilla tavoitteilla ja toimeenpanolla. Selonteossa tulisi lisäksi täsmentää toimenpiteiden vastuut, rahoitus ja mittarit sekä edistää skaalautuvia malleja.

Ruokapoliittisen selonteon keskeiset kehitystarpeet ja toimenpidesuositukset

Innovaatioekosysteemit ja ruokateknologia ovat kasvun perusta

Selonteossa korostetaan innovaatioiden, teknologioiden ja uusien arvoketjujen merkitystä, mitä Fazer pitää erittäin tärkeänä. Kasvu ja kansainvälinen kilpailukyky syntyvät yhä enemmän tutkimukseen ja teknologiaan pohjautuvista ratkaisuista. Fazer korostaa bioteknologian ja ruokateknologian kehittämistä, ja solumaatalouden edistämistä, näistä kuluttajille houkuttelevien tuotteiden kehittämistä, brändäämistä sekä kansainvälistämistä. Näillä alueilla Suomella on mahdollisuus rakentaa merkittävää kansainvälistä kilpailuetua. Tämä edellyttää pitkäjänteistä TKI-rahoitusta, kokeiluympäristöjen kehittämistä sekä tiivistä yhteistyötä yritysten ja tutkimusorganisaatioiden välillä.

Kilpailukyky edellyttää ennakoitavaa toimintaympäristöä

Selonteossa tunnistetaan toimintaympäristön muutosten, kuten geopoliittisten jännitteiden ja kustannusvaihteluiden, vaikutus ruokajärjestelmään. Fazer korostaa, että elintarviketeollisuuden investointikyky ja uudistumiskyky edellyttävät ennakoitavaa ja kilpailukykyä tukevaa sääntely-ympäristöä.

E erityisen tärkeää on varmistaa sääntelyn ennakoitavuus ja johdonmukaisuus, vahvistaa EU-vaikuttamista kilpailukykyisen toimintaympäristön turvaamiseksi, varmistaa välttää kustannusrasitteita, jotka heikentävät kansainvälistä kilpailukykyä.

Huoltovarmuus ja toimitusketjut strategisena kilpailutekijänä

Selonteko nostaa esiin ruokajärjestelmän riippuvuuden tuontipanoksista sekä huoltovarmuuden merkityksen. Fazer painottaa, että huoltovarmuus on keskeinen osa teollisuuden toimintakykyä ja kilpailukykyä. Teollisuuden näkökulmasta on tärkeää vahvistaa toimitusketjujen resilienssiä, turvata kotimainen jalostuskapasiteetti ja tuotantopohja, varmistaa energian ja kriittisten tuotantopanosten saatavuus. Huoltovarmuutta tulee kehittää yhteistyössä julkisen ja yksityisen sektorin välillä.

Kestävyys siirrettävä kilpailueduksi

Selonteon tavoitteet ilmasto- ja ympäristövaikutusten vähentämiseksi ovat perusteltuja ja tärkeitä. Fazer korostaa, että kestävyys siirtymä tulee toteuttaa tavalla, joka tukee myös teollisuuden kilpailukykyä. Keskeisiä periaatteita ovat teknologianeutraali sääntely, kustannustehokkaat ja vaikuttavat ratkaisut, kansainvälisesti tasapuolinen kilpailuympäristö. Oikein toteutettuna vastuullisuudesta voi muodostua suomalaiselle ruoka-alalle merkittävä kilpailuetu.

Datatalous ja digitalisaatio mahdollistajina

Selonteko tunnistaa datatalouden keskeisenä kehitystekijänä. Fazer pitää tärkeänä määrämuotoisen datan hyödyntämisen edellytysten vahvistamista koko ruokaketjussa. Tämä edellyttää yhteen toimivia ja avoimia data-alustoja, selkeää määrämuotoista jaettavaa dataa kumpaankin suuntaan arvoketjussa sekä investointeja digitaaliseen infrastruktuuriin. Data mahdollistaa tehokkaamman toiminnan sekä paremman läpinäkyvyyden.

Yhteistyö ekosysteemeissä ratkaisee

Selonteko korostaa yhteistyön merkitystä ruokajärjestelmän kehittämisessä. Fazer yhtyy tähän näkemykseen ja korostaa, että tulevaisuuden kilpailukyky rakentuu vahvoihin ekosysteemeihin. On tärkeää vahvistaa yritysten, tutkimusorganisaatioiden ja julkisen sektorin yhteistyötä, kehittää pilotointi- ja kokeiluympäristöjä ja turvata innovaatorahoituksen jatkuvuus.

Siirtymä kestävämpään ruokaketjuun edellyttää investointeja koko ruokaketjulta. Kestävämpiin viljelymenetelmiin siirtyminen edellyttää viljelijöiltä investointeja ja toimintatapojen muutosta. Nämä eivät ole mahdollista ilman ennakoitavia ja riittäviä kannusteita. Tukijärjestelmiä tulee kehittää tukemaan vaikuttavuutta ja maaperän kasvukuntoa parantavia toimia, julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyötä tulee vahvistaa investointien mahdollistamiseksi, sopimusviljelymalleja tulisi hyödyntää laajemmin.

Selonteko tunnistaa ravinnekierron ja lannoituksen keskeiseksi kehityskohteeksi. Lannoitteet ovat yksi merkittävimmistä maatalouden päästöjen lähteistä, ja vähähiilisten lannoitteiden käyttöönottoa tulee nopeuttaa. Selonteko korostaa yhteistyötä eri toimijoiden välillä. Fazer pitää tätä keskeisenä onnistumisen edellytyksenä. Fazerin viljelyohjelmatyö osoittaa, että kestävät ratkaisut edellyttävät koko arvoketjun sitoutumista, teollisuus voi toimia investoijana ja kannusteiden tarjoajana, viljelijöiden rooli on keskeinen käytännön toteutuksessa, myös kaupalla on merkittävä rooli yhteisen ratkaisun saavuttamisessa. Korostamme, että politiikan tulee tukea arvoketjujen yhteistyötä eikä ohjata toimijoita erillisiin ratkaisuihin.

Lausuntopyyntö erityisesti peltojen kasvukuntoa ruokajärjestelmän tuottavuuden perustana

Maan kasvukunto on suomalaisen ruokajärjestelmän tärkeä tekijä, jolla saavutetaan ilmasto-, huoltovarmuus- ja kilpailukykytavoitteita. Selonteossa tunnistetaan maaperän kasvukunnon ylläpito ja parantaminen keskeiseksi tekijäksi luonnon kantokyvyn turvaamisessa. Fazer pitää tätä perusteltuna ja korostaa, että maan kasvukunto on koko ruokajärjestelmän keskeisiä tuotannollinen ja strateginen resurssi. Elintarviketeollisuuden näkökulmasta maaperän kasvukunnon merkitys korostuu erityisesti viljatuotteissa, joissa suurin osa ympäristövaikutuksista syntyy alkutuotannossa: viljely ja lannoitteet muodostavat arviolta 60–80 prosenttia tuotteen ilmastovaikutuksesta. Tämän vuoksi merkittävimmät päästövähennykset, ravinnekuormituksen vähennykset ja tuotannon resilienssin parantaminen saavutetaan lannoite, pelto- ja viljelytoimenpiteillä. Fazer katsoo, että maan kasvukunto tulisi ruokapolitiikassa nostaa nykyistä selkeämmin esille, se yhdistää ilmastopolitiikan, huoltovarmuuden ja maatalouden kannattavuuden.

Fazer Viljelyohjelmatyö on esimerkki toteutusmallista

Fazer on kehittänyt Viljelyohjelman, joka konkretisoi kestävän viljelyn periaatteita käytännön tasolla. Ohjelmassa edistetään hiilensidontaa, päästövähennyksiä ja luonnon monimuotoisuutta kehitetään viljelyn panos–tuotossuhdetta ja maaperän kasvukuntoa, otetaan käyttöön mitattavia viljelyperiaatteita. Ohjelma arvioidaan riippumattoman auditoinnin kautta. Ohjelma sisältää myös viljelijöille suunnattuja taloudellisia kannusteita, joilla kompensoidaan kestävien käytäntöjen käyttöönotosta aiheutuvia kustannuksia. Fazerin näkemyksen mukaan tällaiset sopimusperusteiset, dataan pohjautuvat ja kannusteisiin perustuvat mallit ovat keskeisiä tavoitteiden saavuttamisessa.

Kuluttajaviestintä ja markkina

Kotimaisuus ja vastuullisuus ohjaavat kuluttajien valintoja, mutta tiedon ymmärrettävyys on usein haaste. Kuluttajaviestinnän tulee olla selkeää ja helposti ymmärrettävää. Luottamus kotimaisiin brändeihin on keskeinen voimavara ja vastuullisuusratkaisut tulee pystyä viestimään uskottavasti. Lainsäädännön tulee mahdollistaa vastuullisuustyöstä kertominen kuluttajalle.

Yhteenveto

Ruokapoliittinen selonteko tunnistaa keskeiset jännitteet oikein: ruokaa on tuotettava samanaikaisesti kannattavasti, vähäpäästöisesti, huoltovarmasti ja kuluttajille kohtuuhintaisesti. Ilmastonmuutos kuitenkin kiristää näitä ristiriitoja lisäämällä sään ääri-ilmiöitä, satovaihtelua ja tuotantoriskejä, mikä korostaa tarvetta vahvistaa tuotannon resilienssiä. Elintarviketeollisuudelle keskeinen haaste on, että suurin osa vaikutuksista syntyy alkutuotannossa, mutta teollisuus vastaa markkinoista ja investoinneista. Tämä tarkoittaa, että tuotannon kestävyyttä ei voida ratkaista ilman tiivistä viljelijäyhteistyötä, päätöksenteon tulee kohdistua pellon tason ratkaisuihin (maaperä, ravinteet, viljely), samalla on turvattava raaka-aineiden saatavuus ja laatu vaihtelevissa olosuhteissa.

Kannattavuus ja arvonlisän kasvu edellyttävät teollisuuden roolin vahvistamista. Ilmaston muuttuessa korostuvat: satovarmuus ja sopeutuminen (lajikkeet, viljelymenetelmät), panosriippuvuuksien vähentäminen (lannoitteet, energia), ruuat uudet tuotantoteknologiat sekä investointikyky koko arvoketjussa. Teollisuus tarvitsee ennakoitavan toimintaympäristön ja toimivat kannustimet, jotta se voi investoida yhdessä alkutuotannon kanssa. Elintarviketeollisuuden kilpailukyky Suomessa rakentuu siirtymästä volyymituotannosta korkean jalostusasteen, teknologia- ja datavetoiseen liiketoimintaan, jossa vienti, innovaatioekosysteemit ja vastuullisuus määrittävät kasvun. Elintarviketeollisuuden rooli kasvaa arvonluojana, mutta kilpailukyky edellyttää siirtymistä korkeamman jalostusasteen, teknologiapohjaisen ja vientivetoisen liiketoiminnan suuntaan.